

በኢ.ቢ.ኤስ ስለቀረቡ የኦሮምኛ ድምፃውያን

ገረመው ሁንዴ

በአንድ አስገዳጅ ሁኔታ ውጪ ከሰዎች ጋር አምሽቼ አሁን ቤት ስገባ ቤተሰብ ኢ.ቢ.ኤስ የሚባለውን ቲቪ ሲመለከቱ ደረሰኩ። እኔም አየሁ፤ ትግስት የምትባል ጋዜጠኛ አራት የኦሮሞ ዘፋኞችን ታወያይ ነበር። አንዱ የምወደው ጃምቦ ጆቴ ነው። ሌሎቹንም በጣም እወዳቸዋለሁ። ጎንዝ ድምፃውያን ናቸው። ውይይቱ ሊያልቅ ሲል ነው የደረሰኩት። ደስ የሚል ውይይት እንደነበር ከአጨራረሱ ያስታውቃል - የመጨረሻው መጨረሻ አላምር ብሎ ብዕራን አስነሳኝ እንጂ። የኛ ሀገር ነገር አንዳንድ ጅምሮች ያምሩና ጥቂትም ፎቀቅ ሳይሉ አስጠሊኑታቸው ይለጥቃል፤ እንዲህ እያልን አለን። የወደፊቱን አንድዬ ካላበጀልን እንደእስካሁኑስ ከሆነ መዳረሻችንን ለመተንበይ አስቸጋሪ ነው። ጠላት በተለመው ቦይ እየገባን የምንተላለቅና በጥላቻ ወጥመድ የምንጠላለፍ፣ በዘር የችግኝ መደብ እየተባደንን የጋራ ጠላት በየተራ ሲመትረን እያየን “ይሄ የኔ ጉዳይ አይደለም!” በሚል የምንፈራረጅ አስቂኝ ፍጡራን ሆነናል። “የኦሮሞ ጉዳይ፣ የአማራ ጉዳይ፣ የትግራይ ጉዳይ፣...” እየተባለ ሁሉም ጉዳይ የሁሉም ጉዳይ መሆን ሲገባው እንደውጭ ጉዳይ እየተቆጠረ መጥቶ እኛን ሽማግሎቹን በሣቅ እያፈነዳን ነው። የገመቹ አብርሃም ጉዳይ ሐጎስ ስንሻውን ወይም አብዲህ በለጠን አያገባውም ሲባል በሣቅ ያልሞትን መቼ ልንሞት ነው አይ ኢትዮጵያ! ብለሽ ብለሽ እንደዚህ ያሉ ማፈራያዎች ይፈጠሩብሽ? ሻረ መቼ ነው ነፍስ የምታውቁ? መቼስ ይሆን ሁለመናሽ ላይ ተገጥጧቸውን ያለ ዕድፍ የሚጠራ?

ውይይቱ ሲጠናቀቅ ጋዜጠኛዋ “በጎብረት የምትዘፍኑት ነገር አለ ይሆን?” ብላ ስትጠይቅ ወዲያውኑ ቀድመው የተማከሩ ይመስል - መማከራቸውም በደንብ ያስታውቃል - አንድ ዘፈን ዘፈኑ። እዚህ ላይ እነዚህ ዘፋኞች አማርኛን ሙልጭ አድርገው ነው የሚናገሩት። እንዲያውም አማርኛም ይመስላሉ። አማርኛን የት እንደለመዱት ገረመኝ። ኦሮሞ ሆነው አማርኛን እንደዚህ መናገራቸው እኔን ብቻ ሳይሆን አባማን ሳይገርመው የሚቀር አይመስለኝም። ለኔ እነዚህ አራት ሰዎች የተበለሻሹብኝ በቀጣዩ ምክንያት ነው።

ሲዘፍኑ ኦሮምኛን የማይሰማ አማራ ወይም “ኢትዮጵያዊ” ያለ መስሎአቸው ይመስለኛል - ቃለ መጠይቃቸውን እንደዋዛ ቁልጭ ባለ ማለትም በጠራ አማርኛ ከሰጡ በኋላ የመጨረሻ መልእክታቸውን በዜማ የሰጡት ግን ይቅርታችሁንና ቅርን ቅርን አለኝ - ይቅርታ ባማርኛየ። ወያኔ ወያኔ ይላል - ነገ ያፍሩብታል። ወይም አሁን እኔ በምለው ነገ ራሴ አፍርብታለሁ። ...

በጎብረት የዘፈኑት ዘፈን መልእክት - “ኦሮሞ አንድ ነህ። ክርስቲያን እስላም ሳይባል ኦሮሞ አንድ ነህ - አንድም ሁን። ኦሮሞ በሃይማኖትና በጎሣ ሳትከፋፈል (ከሀበሻ ቅኝ ግዛት ነፃ ለመውጣት) በርትተህ ታገል...” በጣም ያሳዘናል።

እነዚህ ድምጻዊያን ኢትዮጵያ አሳድጋ ለቁም ነገር አድርገዋለች። አሁን ግን የእናታቸው ጠላቶች ፈጥረው በሰጧቸው (ኦሮምያ) የሚባል/የምትባል አዲስ ሀገር ፍቅር ተነድፈው ኢትዮጵያንም ሌሎች ጭቁን ኢትዮጵያንም ለወረት ፍቅር ለውጠው የበሉበትን ወጪት ሰበሩ - ስብረው ላይሰብሩ። አርስት እንደዚህ አይወርደም። አርቲስትና ካህን ሀገርና ቋንቋ የላቸውም። ሁሉም ሀገር ሀገራቸው፣ ሁሉም ሕዝብ ሕዝባቸው፣ ሁሉም ቋንቋ ቋንቋቸው ሊሆን ይገባል።

አንዲት ቃል እስከዚች አናገረችኝ። “አማራ አንድ ሁን፤ እስላምም ክርስቲያንም የሆንክ አማራ አንድ ሁን” የሚል የአማራ ዘፋኝ ቢገጥመኝ ምን እንደምል አውቃለሁ ወይም - እኔ እንጂ - እንዲህ ያለ ቅሌት ይኖራል ብዬ ስለማልገምት የምለውን ከአሁኑ አላውቅም ይሆናል። ብቻ እያዘንኩ መጣጥፌን ዘጋሁ። ግን ጅላጅሎችን በተቻለን መጠን እንምክር - ሁሉም ነገር ከልኩ ባይዘልም አጥብቀን እንምክራቸው፤ በዘርና በሃይማኖት፣ በጎሣና በነገድ የሥነ ልቦና ደዌ የበከለው ጠባብ ኩራ ውስጥ ገብቶ መንደባለል ከአንድ ዘመናዊ የኪነ ጥበብ ሰው አይጠበቅም - የኢትዮጵያን ሕዝብ ባህርይ ካለማወቅ የሚመነጭ ድንቁርና ይመስለኛል። በነዚህ ቁሎች አዝኛለሁ። አለማወቅ መጥፎ ነው። ለነገሩ ማወቅም መጥፎ ነው። ያላወቁትን እንዳወቁት ቆጥሮ መጃጃል ደግሞ ከመጥፎዎች ሁሉ የበለጠ መጥፎ ነው። በሽረኞች ወሬና ከንቱ ስብከት በመነዳት አቅልን ማጣት ስህተት ነው። በተለይ በተለይ ጨለማን እንደማይነጋ በመቁጠር ለክርስ ብቻ ማደር ከሁሉ የከፋ መጥፎ ነው። ሲነጋ ለማፈር አሁን በወጀብ ንፋስ ከነፈሰው ሁሉ ጋር አብሮ መንገላወድ በነገው ዕለት የራስን ብቻ ሳይሆን የትውልድን አንገት ያስደፋል። ምን አለፋችሁ አንዳንድ ወገኖች በአሁኑ ወቅት ሲያደርጉት የምናስተውለው ነገር በእጅጉ አሣፋሪ ነው፤ ሌላው ሁሉ ይቅርና ወያዎች ራሳቸው አምቦ ውስጥ ሰምኑን የገደሉትን ወይ ያስገደሉትን ሕጻን ልጅ ራሳቸውን ፈልጋ ባገኘችው እህቱ

ሲያሳብቡና እርሷን ሲያስሯት ምን ሊባል ይችላል? አያድርስ ነው። እስኪ የልጆቻችንንም ነፍስ ይማር። ለነጋ ሲል ጨለማው በረታ እኮ! ወይ ጊዜ! ጊዜ ለካንሰ እንደዚህ ወጭማዳ ኖሯለና!